

Dahili ve Cerrahi Bilimler Yoğun Bakım Dergisi'nin Serüveni

The Journey of the Journal of Medical and Surgical Intensive Care Medicine

Arzu Topeli¹, N. Defne Altıntaş², Kaya Yorgancı³, İbrahim Kara⁴

¹Dahili ve Cerrahi Bilimler Yoğun Bakım Dergisi Editörü, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Yoğun Bakım Bilim Dalı, Ankara, Türkiye

²Dahili ve Cerrahi Bilimler Yoğun Bakım Dergisi Editör Yardımcısı, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Yoğun Bakım Bilim Dalı, Ankara, Türkiye

³Dahili ve Cerrahi Bilimler Yoğun Bakım Dergisi Önceki Editörü, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

⁴AVES Yayıncılık, İstanbul, Türkiye

Türk Dahili ve Cerrahi Bilimler Yoğun Bakım Derneği, 2005 yılında resmi olarak kuruluşundan önce, 2001 yılında "Yoğun Bakım Dergisi" adı altında bilimsel bir dergi çıkarmaya başlamıştır. 2010 yılından itibaren ise derneğin resmi bilimsel yayın organı olan Dahili ve Cerrahi Bilimler Yoğun Bakım Dergisi (Journal of Medical and Surgical Intensive Care Medicine) yayınlanmaya başlanmıştır.

Hakemli ve ağırlıklı olarak araştırma makalesi yayınlamaya yönelik yayınlanan dergimizin temel amacı, yoğun bakım alanında ülkemizde ve özellikle bölgemiz başta olmak üzere tüm dünyada yoğun bakım, akut-kritik hastalıklar veya benzeri sorunlar ile ilgili konularda araştırmaların paylaşılabilmesi için bir platform oluşturmak, aynı zamanda yoğun bakım çalışanlarına yönelik güncel yaklaşımlar konusunda bir kaynak olmaktır.

Derginin ilk 5 yılının özeti

İlk sayıdan itibaren araştırma makale çeşitliliği ve sayısı hızla artan dergimiz, kısa sürede EMBASE, Scopus, EMCare, CINAHL, Gale/Cengage Learning, EBSCO, DOAJ, HINARI, ProQuest, Index Copernicus ve Türkiye Atıf Dizini tarafından indekslenmeye başlamıştır. Nisan 2015 sayısından itibaren de TÜBİTAK ULAKBİM TR Dizin'ine kabul edilmiştir. Yayınlanmaya başladığında hem basılı hem online olarak yayınlanırken, çevreci bir anlayışla Nisan 2014 sayısından itibaren sadece online olarak yayınlanmakta, IOS ve android uygulamaları da bulunmaktadır.

Dergiye gelen makaleler artış gösterirken, bu yazıların değerlendirilmesini hızlandırmak için özellikle son 2 yıldır dergi online sisteminde ve süreçlerde bazı değişiklikler yapılmıştır. Ayrıca danışman sayısının da artması gerektiği öngörülerek yazarlardan da dergimizde danışmanlık yapmak isteyebilecek alanında uzman hakemler için öneri alınmaktadır. Bu gelişmeler sonrasında, makalelerin değerlendirilme hızları önceki yıllara göre artmış bulunmaktadır. Ayrıca yayına kabul edilen makaleler erken online sistemi ile hemen dergi web sayfasında okuyuculara sunulmakta ve kabulden sonraki ilk 3 sayı içerisinde de yayınlanmaktadır. Son 5 yılda dergimize gönderilen 123 makale içerisinde red oranımız %41'dir.

Ülkemizde ve Dünyadaki yerimiz

Scopus'ta indekslenen Türkiye kökenli 91 tıp dergisi arasında Dahili ve Cerrahi Bilimler Yoğun Bakım Dergisi aldığı atıflar yönünden 79. sırada yer almaktadır. Bu hesaplama yapılırken, bir derginin son 3 yıl içinde yayınladığı makale sayısı, hesaplanan yıl içerisinde aldığı atıf sayısına oranlanmaktadır. Yine Scopus - Critical Care and Intensive Care Medicine kategorisinde yer alan 81 dergi arasında ise 77. sırada yer almaktadır.

Yayıncılıkta yaşanan temel sorunlar

Günümüzde ülkemizde ve Dünyada tıp yayıncılığında pek çok sorun vardır. Nitelikli bir bilimsel makale yazılma sürecinden hakemliğe, yani bilimsel bir makaleyi değerlendirme sürecine kadar geçen aşamalarda çeşitli problemler yaşanmaktadır.

Yayıncılıkta ilk basamak nitelikli, bilimsel bir makale yazmaktır. Akademisyenler eğitim hayatları boyunca, yapılandırılmış bir makale yazma ve hatta okuma ve değerlendirme gibi alanlarda eğitim almamaktadırlar.

Yoğun bakım alanından bir örnek vermek gerekirse, Elsevier tarafından yayınlanan ve Dünya Yoğun Bakım Dernekleri Federasyonu'nun (World Federation of Societies of Intensive and Critical Care Medicine – WFSICCM) resmi yayın organı Journal of Critical Care dergisine 2015 yılında gönderilen 1113 makalenin %5'i Türkiye'den olup, Türkiye 34 ülke arasında 3. sırada yer almakta iken, kabul açısından %8'lik bir oran ile bu ülkeler arasında son sırada yer almaktadır. Yeni gelişen bir alan olan Yoğun Bakım Bilim Dalı'nda makale gönderme oranının yüksek olması sevindirici olmakla birlikte kabul oranlarımızın düşük olması ülkemizde "özenli ve nitelikli" çalışma yapma, makale yazma ve değerlendirme gibi konularda kendimizi geliştirmemiz gerektiğini gösteren kanıtlardan biridir.

Gelişmiş ülkelerde bir makalenin tasarımına göre yazılması, değerlendirilmesi gibi konularda kılavuzlar bulunmaktadır. Buna bir örnek olarak, Scottish Intercollegiate Guidelines Network, Healthcare Improvement

(SIGN; <http://www.sign.ac.uk/methodology/checklists.html>) verilebilir. Akademisyenler özellikle teknik açıdan makale okuma ve değerlendirme-sini yeterli düzeyde yaptıkları takdirde, teknik açıdan daha değerli çalışmalar yapabilecek ve yayınlatabileceklerdir. Bu şekilde hakemlik, editörlük ve yayıncılık da daha nitelikli bir duruma gelecektir.

Bir diğer sorun hakemliktir. Gönüllülük esasına dayalı yapılan hakemlik bir akademisyen için aslında son derece saygın bir görev olmasına rağmen, makale değerlendirmek üzere davet edilen hakemlerde kabul etme oranları düşük olup, kabul edenler arasında da makale değerlendirmek için yeterli süre ayırma ve gereken özeni göstermede sıkıntılar olabilmektedir. Hakemliğin temel amacı makale niteliğinin artırılmasıdır. Ancak, yapılan bazı çalışmalarda hakemliğin makale kalitesini çok da arttırmadığı, bu nedenle hakemlik sürecini iyileştirmek için çalışmalar yapılması gerektiği ifade edilmektedir (1, 2).

Sonuç

Yedinci yılına giren dergimizin bu sürede gösterdiği gelişme olumlu olmakla birlikte, editörler kurulumuz, yayın sekreteramız, hakemlerimiz ve en önemlisi yoğun bakım bilim dalında, akut-kritik hasta bakımı gibi konularda çalışan araştırmacılarımızın daha çok çalışması gerektiği

aşıkardır. Günümüzde dergilerin geniş tabanlı uluslararası indekslerde yer almaları ulaşılabilirliklerini arttırmaktadır. Dergide yayınlanan yazıların dünya literatürüne katkıda bulunabilmesi ve uluslararası düzeyde atıf alabilmeleri, Türkçe yanı sıra İngilizce yazıların da bulunmasına bağlıdır. Bu nedenle dergide İngilizce yazıların da artırılması ortak hedeflerimiz arasında olmalıdır.

Dergimizi daha iyi bir noktaya hep birlikte taşımak dileğiyle...

Anahtar kelimeler: Yayıncılık, performans, indeksleme, editörlük, hakemlik, makale yazma, makale değerlendirme

Key words: Publishing, performance, indexing, editorship, peer-review, manuscript writing, manuscript editing

Kaynaklar

1. Goodman SN, Berlin J, Fletcher SW, et al. Manuscript quality before and after peer review and editing at Annals of Internal Medicine. Ann Intern Med 1994; 121: 11-21. [\[CrossRef\]](#)
2. Schroter S, Black N, Evans S, et al. What errors do peer reviewers detect, and does training improve their ability to detect them? J R Soc Med 2008; 101: 507-14. [\[CrossRef\]](#)